

PIRKANMAAN ELY-KESKUS

Asia MIELIPIDE YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA, joka koskee Rudus Oy:n suunnittelemaa kiviaineksen ottoa ja kierrätystä Lempäälän Sääksjärvellä

Kiitämme ympäristövaikutusten arviointiohjelman tiedoksisaannista.

Rudus Oy suunnittelee kallionlouhintaa Lempäälän Sääksjärvellä. Lisäksi yhtiö käsittelisi alueella kierrätyskiviainesta (ylijäämlouhetta, betonia, tiiltä, asfalttia).

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa (YVA-ohjelma) esitetään hankkeelle viisi vaihtoehtoa (VE 0-4), joissa louhittavan kallion määrä vaihtelee nollassa 500 000 kiintokuutiometriin vuodessa. Louhintaa suoritettaisiin 15-30 vuoden ajan 70 hehtaarin kokoisella alueella, jolla ei ennen ole harjoitettu vastaavaa toimintaa. Hankkeen tavoitteena on palvella erityisesti Tampereen seudun kiviaineshuoltoa. Hakija perustelee louhoksen suurta kokoa esim. kätevällä sijainnilla ja sillä, että kiviainesten oton keskitys helpottaa toiminnan haittojen hallintaa.

Yleisellä tasolla katsomme, että Tampereen seudulla ja laajemmin Pirkanmaalla rakentamista voitaisiin hillitä voimakkaasti yhteiskunnan edun siitä kärsimättä. Rakentamispainoiden lieventäminen tarjoaisi parhaat mahdollisuudet luonnonvarojen säästämiseen. Kiviaineksia – neitseellisiä tai kierrätettyjä – ei tarvittaisi nykyisessä mitassa, jos uudisrakentamista harkittaisiin tarkemmin ja se mukautettaisiin ympäristön kantokykyyn ja ihmisten todellisiin tarpeisiin.

Ekologiselta, sosiaaliselta ja taloudelliselta kannalta on järkevintä jättää rakentamatta tai kunnostaa vanhaa kuin rakentaa uutta. Joukkoliikennettä tukemalla yksityisautoilu vähenisi, jolloin uudet, massiivisesti luonnonvaroja nielevät tiehankkeet osoittautuisivat tarpeettomiksi. Haja-asutusalueiden palveluja turvaamalla puolestaan hiljennettäisiin muuttoliikettä keskustaajamiin, jolloin Tampereen seudulla ei virkistyksestä ja luonnon monimuotoisuudelta enää vaadittaisi tilaa uudisrakentamiselle ja raaka-aineiden hankinnalle yhtä voimakkaasti kuin nykyisin. Samoin keinoin parannettaisiin työllisyyttäkin.

Uudisrakentamisen mielekkyyttä ja sitä kautta rakennusmateriaalien tarvetta sekä tuotantoa tulisi aina pohtia tapauskohtaisesti. Koska Ruduksen hankkeen puitteissa ei ole mahdollisuutta puuttua uudisrakentamisen syihin tai aluepolitiikkaan, kommentoimme suunnitelmia YVA-ohjelmassa esitetystä lähtötilanteesta käsin.

1. Hankkeen mitoitukset ja sijainti sekä kaavoitustilanne

Ruduksen esittämät hankevaihtoehdot (VE 0:aa lukuun ottamatta) ylittävät ympäristövaikutusten arviointiasetuksessa määritetyt YVA-menettelyn soveltamisrajat reilusti. Kyseessä on huomattavan mittava hanke sekä louhittavan materiaalin että kierrätyskiviaineksen määrän osalta. Pidämme erikoisena sitä, että vielä nykyaikana suunnitellaan näin järeää toimintaa maastoon, joka on tähän mennessä säästynyt louhinnalta ja sijaitsee vieläpä aivan asutuksen liepeillä.

YVA-ohjelman (s. 11) mukaan hankkeelle ei ole kaavoituksellisia esteitä. Väite on mielestämme harhaanjohtava. Pirkanmaan voimassa olevassa maakuntakaavassa hankealueelle ja sen liepeille on osoitettu maa- ja metsätalousaluetta (MU 008, Kuljun metsät), jolla on erityistä ulkoilunohjaamistarvetta. Merkinnän mukaan alueen pääkäyttö on metsätalous ja sinne suuntautuu tai on suuntautumassa ulkoilukäyttöä.

Mikäli Ruduksen louhos perustettaisiin, maakuntakaavan toteuttaminen kävisi hankealueella mahdolliseksi 15-30 vuodeksi, ja vielä pitkään sen jälkeenkin ulkoilukäytön mahdollisuudet olisivat vähäiset.

Maakuntakaavaan on merkitty myös hankealuetta sivuava Birgitan polku. Kaavaselostuksen mukaan suunnittelussa on turvattava ulkoilureittien toimintaedellytykset maakunnallisesti ja seudullisesti toimivana reitistönä sekä yhteydet virkistysalueisiin.

Yllä mainituista syistä katsomme, että hankkeelle on kaavoituksellisia esteitä. Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n vastaisesti hanke vaikeuttaisi maakuntakaavan toteuttamista. Tämä seikka on sivuutettu YVA-ohjelmassa.

Vireillä olevassa 2. vaihemaakuntakaavassa Pirkkalan ja Lempäälän rajamaille on esitetty monenlaisia toimintoja: logistiikkakeskus, järjestelyratapiha, oikorata, uusi tielinjaus (Marjamäki-Pirkkala). Mielestämme suurlouhoksesta ei voida tehdä päätöstä ennen kuin tiedetään, mitä kaikkea toimintaa aiemmin rauhalliselle metsäseudulle sijoitetaan. Louhoksen yhteisvaikutusten pätevä arviointi ei onnistu, kun alueelle suunniteltujen muiden hankkeiden tilanne on epävarma eikä yhtäkään ole vielä konkreettisesti toteutettu. Kaiken kaikkiaan Lempäälän ja Pirkkalan välinen metsäalue soveltuu huonosti massiivisten hankkeiden rakentamiseen. Kohtuullisen yhtenäisenä säilyneen metsäalueen – metsämantereen – arvo sellaisenaan on kasvamassa virkistyskäytön, ekologisten kulkuyhteyksien tarpeen ja ylipäättään luonnon monimuotoisuuden suojelun vuoksi.

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelman 2030 mukaan hankealuetta halkoo kehitettävä viheryhteys ja alueen vieressä sijaitsee uusi merkittävä työpaikka-alue. Tähänkään kuvioon louhos ei yksinkertaisesti sovi.

Mielestämme yksin kaavoitus ja kaupunkiseudun rakennesuunnitelma muodostavat esteen Ruduksen hankkeelle. Tienoolle on suunnitteilla jo muuta toimintaa, ja alueen virkistysellinen arvo on todettu maakuntakaavaa myöten. Tilaa vanhakantaiselle louhostoiminnalle ei ole. Pidämme asiattomana sitä, että yksityiset yritykset tunkeutuvat suunnitelmiseen äkkiarvaamatta alueille, joiden tulevaisuutta on toisaalla jo luodattu erilaiseksi.

2. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi

YVA-ohjelmassa esitetään vielä niukasti tietoja hankealueen luonnosta. Löydettyistä luontoarvoista mainitaan mm. kaksi ruohokorpia (mahdollisia metsälakikohteita), vanha metsä ja vaateliias lintulajisto (petolintuja, metsäkanalintuja, pohjantikka, kalasääsken pesä 200 metrin päässä hankealueesta). Kesän 2010 luontoselvitysten tulokset eivät vielä ole saatavilla.

Korostamme, että koko hankealueen luontoarvot on selvitettävä perusteellisesti. YVA-ohjelman luvussa 5.5 kerrotaan mm. jyrkästi kaltevasta jyrkänsteestä. Sellaisilla saattaa kasvaa vaateliaita sammalia. Luontoselvityksen tekijöiden tulee hallita kattavasti eri lajiryhmät. Myös esimerkiksi luontodirektiivin liitteessä IV (b) mainitun hajuheinän esiintyminen on selvitettävä sekä hankealueelta että lähivaikutusalueelta, sillä lajin hävittäminen on kielletty. Lisäksi hajuheinä on Suomen erityisvastuulaji ja luokiteltu silmälläpidettäväksi (NT).

YVA-ohjelmassa mainitaan, että hankkeen luontovaikutukset eivät kohdistu kaukovaikutusalueelle. Tämä ei ole aivan kiistatonta. Laajojen alueiden pirstoutuminen heikentää lajiston elinmahdollisuuksia myös muualla kuin varsinaisella toimintapaikalla. Katsommekin, että hankkeen vaikutukset on arvioitava myös etäämpänä sijaitseviin luontokohteisiin, mm. Pulkajärven natura-alueeseen. ELY-keskuksen tulee mielestämme harkita luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen natura-arvioinnin tarvetta. Lisäksi on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että hankkeen vaikutukset arvioidaan koko lähivaikutusalueella etenkin pölylle, paahteelle ja melulle herkkien lajien ja luontotyyppien osalta. Esimerkiksi Perimmäisen luonnonsuojelualue sijaitsee aivan hankealueen vieressä. Pölyävän avolouhoksen vaikutukset suojelualueen luontoarvoihin on tutkittava.

Kaiken kaikkiaan YVA-ohjelman luvusta 5.5 jää tuntuma, että hankkeen suunnittelija pyrkii osoittamaan hankealueen luonnon vaatimattomaksi jo YVA-prosessin alussa. Sekä sanoin että kuvin tuodaan esille luontoarvoja vähentäviä seikkoja: korostetaan avohakkuita, taimikkoalueita, käynnissä olevia hakkuita, paikalle tuotuja puutarha- ym. jätteitä. Huomautamme, että kallioulouhoksen puolustukseksi tällaiset asiat eivät riitä. Hankealueella ei toistaiseksi ole vielä mikään ”lopullisesti pilalla” luonnon kannalta. Jätteet voi siivota pois ja metsäkin kasvaa takaisin, mutta louhittu kallio ei palaa ennalleen milloinkaan. Näin ollen on suhteetonta ”perustella” hanketta alueella harjoitetulla voimaperäisellä metsätaloudella ja satunnaisilla roskaamisilla.

On huomioitava myös se, että vaikka hankealue ei ole luonnontilainen, se sijaitsee rauhallisella metsäseudulla, jollaiset tänä päivänä ovat arvokkaita jo sinänsä. YVA-ohjelmassakin (s. 39) todetaan, että merkittävimpiä vaikutuksia olisivat metsäalueen muuttuminen kiviaineksen ottoalueeksi ja melua aiheuttavan toiminnan sijoittuminen laajan metsäisen alueen keskelle. Nämä ovat todella merkittäviä vaikutuksia ja ansaitsevat täsmennystä esimerkiksi virkistyskäyttäjien haastattelujen kautta – luonnonvaraisen eliöstön kantaa voidaan valitettavasti kartoittaa ainoastaan yksityiskohtaisten ja puolueettomien luontoselvitysten avulla.

3. Pohja- ja pintavesivaikutukset

YVA-ohjelman luvussa 5.4 kuvataan hankealueen pohja- ja pintavesiolosuhteita. Kalliomaaston osalta todetaan, että yhtenäistä pohjavesivyöhykettä ei ole, vaan vesi kerääntyy painanteisiin ja kallion rakoihin, jotka eivät välttämättä ole hydraulisessa yhteydessä toisiinsa. Tähän epävarmaan ilmaisuun YVA-selostus toivon mukaan tuo täsmennystä.

Pintavesien osalta YVA-ohjelmassa kerrotaan, että runsaat puolet hankealueella muodostuvista hulevesistä valuu pohjoiseen kohti Ammejärveä ja sieltä Kortejärven kautta kohti Sääksjärveä. Loput hulevedet valuvat länteen Kaitajärven ja itään Ahostenjärven suuntaan. YVA-ohjelman mukaan pitkien valumaetäisyyksien ja soisien painanteiden takia huomattava osa vedestä ehtii imeytyä ja haihtua ennen päätymistä järviin.

Selväksi ei käy, eikö louhosalueen hulevesille tehtäisi mitään – johdettaisiinko ne sellaisinaan maastoon? YVA-selostuksen tulee vastata ainakin seuraaviin kysymyksiin:

- Ottaisiko Rudus louhoksen käyttöön vettä? Paljonko ja mistä?
- Paljonko hulevesiä syntyy? Mitä ne sisältäisivät?
- Miten hulevedet puhdistettaisiin?
- Mihin hankealueella syntyvä liete joutuisi?
- Käytettäisiinkö pölynsidonnassa vettä? Mistä se otettaisiin ja minne se johdettaisiin? Mitä se sisältäisi?
- Miten estettäisiin kiintoaineksien kulkeutuminen eteenpäin?
- Mitä tehtäisiin, jos huomattaisiin läheisten vesialueiden laadun heikenneen?

4. Käsiteltävän materiaalin turvallisuuden tutkiminen

Hankealueella suunnitellaan käsiteltävän muualta tuotua kierrätyskiviainesta tai ylijäämälouhetta yhteensä 600 000 t/v. YVA-ohjelmassa ei kerrota, miten paikalle kuljetettavan materiaalin turvallisuus tutkitaan. Materiaalit, joita käsiteltäisiin, saattavat aiheuttaa ympäristöriskejä mm. vesistöille, mikäli ainekset eivät ole puhtaita. Purkubetonin, purkutiilen ja vanhojen asfaltinpalojen puhtaus on tutkittava perusteellisesti, sillä ihmisten toimintaa on vaikea valvoa kaikkialla: tahallista ja tahatonta saastuttamista tapahtuu, ja käytännössä missä tahansa purkumateriaalierässä saattaa olla ympäristölle vaarallisia ainesosia (esim. ongelmajätteiden jäämiä), jotka on löydettävä.

Edellytämme YVA-selostukselta perusteellista selvitystä siitä, miten purkumateriaalien puhtaus tutkitaan. On tiedettävä, mitä hankealueille tuotavat materiaalit saattavat sisältää ja miten materiaaleja käsitellään. Vastausta kaipaamme myös siihen, miten ongelmajätteet tunnistetaan, erotellaan, varastoidaan ja toimitetaan asianmukaiseen vastaanottoaikaan. Entä miten betoni ja tiili erotetaan muista purkurakennuksissa olevista materiaaleista?

5. Melu, pöly ja muut päästöt ilmastoon

Ruduksen louhos toimisi ympärivuotisesti ja jopa vuosikymmenten ajan. Melua, pölyä ja muita ympäristöön ulottuvia haittavaikutuksia arvioitaessa on erityisesti otettava huomioon se, hankkeen aiheuttamat haittavaikutukset koskettaisivat lähialueen asukkaita, virkistyskäyttäjiä ja luonnonvaraista eliöstöä jatkuvasti.

YVA-ohjelman (s.38) mukaan hankkeen meluvaikutukset arvioidaan melulaskennan avulla ja tulokset havainnollistetaan meluvyöhykekarttojen avulla. Laskennallinen meluarviointi ei anna täysin varmoja tuloksia, mutta alueella, jossa ei toistaiseksi ole louhostoimintaa, se lienee ainoa mahdollisuus saada edes jotain informaatiota. On olennaista huomioida myös lyhytkestoinen ns. impulssimelu ja käytettävä sitä arvioitaessa + 5 dB:n korotuskorjausta. Meluvaikutusten haitallisuuden arvioinnissa tulee hyödyntää myös lähiseudun asujaimiston haastattelua.

Tuotekasojen pölyäminen saattaisi muotoutua pysyväksi hiukkaspäästökseksi, joka mahdollisesti sisältäisi myös vaarallisia aineita (purkumateriaalin epäpuhtaudet, arseeni). Peräänkuulutamme YVA-selostukselta selvitystä sekä murskeen että purkumateriaalin aiheuttamien hiukkaspäästöjen koostumuksesta ja mahdollisista haitoista ihmisten ja eläinten terveydelle. Myös pölyvaikutusten haitallisuuden arvioinnissa asukashaastattelut ovat tarpeen.

Ruduksen tulee myös selvittää, millaisia jätteitä, ongelmajätteitä ja jätevesiä toiminnasta syntyisi sekä miten ne käsiteltäisiin ja varastoitaisiin.

YVA-ohjelman luvussa 6.1.3 todetaan, että työssä arvioidaan vaikutukset ilmastonmuutokseen ja selvitetään keinoja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi. Tässä yhteydessä on tarpeen arvioida hanketta kokonaisuudessaan. Itse toiminnan (työkoneiden ja kuljetusten) aiheuttamien ilmastopäästöjen lisäksi on selostettava myös sitä, millaisia ilmastovaikutuksia kiviainesten kaivamisella ja käytöllä ylipäättään on. Kyseessä on uusiutumaton luonnonvara, jonka ekologinen selkäreppu on väistämättä raskas. YVA-selostuksessa tätäkin asiaa tulee tarkastella yleisellä tasolla – sen lisäksi, että arvioidaan päästöjä yksittäisen louhoksen osalta.

6. Arseni

YVA-ohjelmassa todetaan, että korkeahkot arseenipitoisuudet ovat ominaisia paikoin Pirkanmaan kallioperässä, koska kallioperässä esiintyy melko yleisesti arseenikiisua. Arseni on pitkässä altistuksessa terveydelle haitallinen aine.

Toistaiseksi suunnitellulta hankealueelta on tehty vain kolme arseenipitoisuusmäärittystä alueen keskiosasta. Mielestämme näytteitä tulee ottaa useampia, kauttaaltaan koko hankealueelta, joka on 70 hehtaarin laajuinen ja saattaa pitää sisällään vaihtelevia alkuainepitoisuuksia.

Näytteissä arsenia löytyi kallioperästä 20 ja 1,7 mg/kg, moreenista 6,7 mg/kg. Määrät ylittävät selkeästi kynnysarvon (5 mg/kg), joka edellyttää pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointia. Käsittääksemme vakaassa kallioperässä esiintyessään tällainen pitoisuus ei aiheuta vaaraa tai toimenpiteitä, mutta louhinta voisi muuttaa tilanteen. YVA-ohjelmassa ei kommentoida kynnysarvon ylittymistä.

7. Liikenteen määrän kasvu

YVA-ohjelman Liikenne-luvussa (s. 34) kuvataan louhosliikenteen reittiä mutta ei arvioida, paljonko liikenne kyseisellä reitillä lisääntyisi louhoksen eri vaihtoehdoissa. Tämä on olennainen tieto, johon kaiketi on luvassa täsmennystä YVA-selostuksessa.

YVA-ohjelman mukaan valmiit kiviainestuotteet kuljetettaisiin pääasiassa 40 tonnin kuormissa eri puolille Tampereen seutua. Kierrätettävä kiviaines tuotaisiin paikalle 10-40 tonnin kuormissa.

Jos vuosittain kuljetettaisiin 500 000 tonnia louhittuja tuotteita pääasiassa 40 tonnin kuormissa ja vuodessa on 220 työpäivää, kertyisi jokaiselle työpäivälle keskimäärin 2 270 tonnia rahdattavaa. Tämä tarkoittaisi 57 kuormaa päivittäin. Mikäli toiminta rajoittuisi klo 6-22 välille, tarvittaisiin yksi kuljetus noin 15 minuutin välein – läpi vuoden, joka päivä. Tämä tulos ei vielä valota liikenteen lisääntymisen lopullista määrää. On näet huomioitava myös kierrätyskiviaineksen (600 000 t/v) kuljettamistarve sekä se, että jokaista 40 tonnin kuorma-autoa tuskin saataisiin aina täyteen. Lisäksi mukaan on laskettava autot, jotka ajaisivat paikalle tyhjinä noutamaan louhetta, sekä autot, jotka poistuisivat paikalta tyhjinä tuotuaan kierrätettävää kiviainesta. Tässä vaiheessa voidaankin vasta todeta, että hankkeen myötä raskas liikenne lisääntyisi Sääksjärvellä nykyisestä huomattavasti. Liikenteen haittoja – melua, päästöjä, tärinää ja onnettomuusriskejä – on arvioitava YVA-selostuksessa huolellisesti.

8. Asumisviihtyisyys

Louhos vaikuttaisi olennaisesti ihmisten asumisviihtyisyyteen. Louhos saattaisi aiheuttaa asukkaille taloudellista vahinkoa kiinteistöjen arvon laskiessa melun, pölyn ja rekkaliikenteen vuoksi. Louhintaa suunnitellaan niin pitkäksi ajaksi, että mahdolliset haitat olisivat pysyviä. Vielä taloudellisia haittoja merkittävämmäksi on katsottava se, että louhos pirstoisi virkistysalueen, jota nykyisin käyttävät kymmenet tuhannet ihmiset.

YVA-ohjelmassa todetaan, että hankealue ”sijoittuu tärkeiden virkistysalueiden läheisyyteen. Hankkeen vaikutusalueella kulkee seudullinen virkistysreitti Birgitan polku, joka on alueen asukkaiden aktiivisessa käytössä. Hankealueen lähiympäristö toimii tärkeänä virkistysalueena myös Pirkkalan kunnan asukkaille sekä Tampereen kaupungin puolelta Sääksjärven pohjoispuolen asukkaille. Birgitan polku valittiin vuoden 2006 retkikohteeksi, minkä jälkeen virkistysalueella on vierailtu enenevässä määrin myös muualta Suomesta.”

Lisäksi huomautetaan, että alueen ”virkistysarvo on merkittävä, sillä rauhallisia, melutasoltaan alhaisia ja yhtenäisiä ulkoilualueita, on lähiseudun ympäristössä vähän”.

Tämän ytimekkäämmin louhoksen haittoja ihmisten kannalta tuskin voisi perustella. Jo YVA-ohjelmasta itsestään käyvät ilmi syyt, miksi louhosta ei pidä rakentaa.

9. Vaihtoehtojen kartoittaminen

Kallioista louhittava ja murskattava kiviaines on uusiutumaton materiaalia, jota ei riitä ikuisesti. Koska soravarat ovat monin paikoin loppumassa, on viime vuosina alettu soran sijasta turvautua yhä enemmän kalliomurskeeseen ja muihin soraa korvaaviin materiaaleihin. Ratkaisu ei kuitenkaan ole kestävä. Väistämättä vastaan tulee tilanne, jossa kallionlouhinnasta on siirryttävä kierrätettyyn kiviainekseen tai uusiutuviin raaka-aineisiin.

Kiviainestuotteita valmistavat yritykset laativat jatkuvasti uusia louhoshakemuksia. Näiden sijasta toivoisimme yrityksiltä, kuten Rudukselta, resurssien suuntaamista vaihtoehtojen etsintään. Sääksjärven louhossuunnitelmaa käsittelevässä YVA-ohjelmassa lainataan Kansallista luonnonvarastrategiaa, jossa painotetaan uutta ekosysteemiä lähestymistapaa: ”On pyrittävä kohti materiaalitehokkaampaa toimintaa niin että pienemmillä panoksilla saadaan aikaiseksi suurempaa tuottoa. Kierrätysraaka-aineiden käytön tehostaminen on yksi keskeisimmistä ratkaisuista.”

Tähän kuvaan ei ole helppo sovittaa miljoonien tonnien kallionlouhintaa vuosittain eri puolilla Suomea. Toistaiseksi yritykset ovat esittäneet kierrätyskiviainesten hyödyntämistä lähinnä suurten louhosten sivutoimintana; hankesuunnitelmissa kierrätyskiviaineksen määrä alittaa louhittavan materiaalin määrän. Tällaiset suunnitelmat ovat luonnonvarojen säästön näkökulmasta kritisoitavia. Lisäksi käsitteiden hämärtäminen aiheuttaa hämmennystä: yritykset kutsuvat kierrätyskiviainekseksi usein myös ylijäämälouhetta, joka on vain siirretty paikasta toiseen.

Kiviaineksen kierrätystoimintaa (uusiokäyttöä) tulisi suunnitella ja edistää, jotta louhimattomina säästyneet kalliot vähitellen voitaisiin jättää rauhaan. Uusiutumattomien luonnonvarojen pitäisi riittää koko eliökunnan käyttöön vähintään miljooniksi vuosiksi. Mitä nopeammin Rudus ryhtyy painottamaan toiminnassaan materiaalien uusiokäyttöä, sitä paremmassa asemassa se on kilpailijoihinsa nähden ja varmistaa toimintamahdollisuutensa pitkällä aikavälillä. Kaikkien yritysten on joka tapauksessa siirrettävä painopistettään tulevaisuudessa louhinnasta uusiokäyttöön. Yhä uudet, vuosikymmeniä toimivat suurlouhokset hidastavat kehitystyötä, minkä vuoksi niitä koskeva suunnittelu tulee keskeyttää.

Kannatamme Lempäälän Sääksjärven louhossuunnitelmassa vaihtoehtoa nolla.

Tampereella 25.8.2010

Timo Tamminen, puheenjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry.

Anni Kytömäki, sihteeri
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry.